

Specvlvm Privilegiorum Regularivm In Commvni

Pedro <de los Angeles>

Coloniæ Agrippinæ, 1681

Sectio IX. De causa necessaria ex parte Pontificis ad valorem, sive concessionis, sive confirmationis Privilegiorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61715](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61715)

S E C T I O IX.

De causa necessaria ex parte Pontificis ad valorem, sive concessionis, sive confirmationis privilegiorum.

542. 1. PRæfens difficultas æqualiter procedit, tam de confirmationibus, quàm de concessionibus, & communicationibus privilegiorum, & quia versatur circa causam motivam, seu finalem, idè in hunc locum eam examinandam reservabimus, quod fiet sub titulo concessionis, ut clariùs procedatur.

2. Et suppono posse concessionem privilegii fieri *validè*, sed *illicitè*, vel *validè & licitè*, vel denique *licitè*, sed *invalidè*. Insuper, posse concedi cum læsione juris communis, seu legis universalis, vel sine tali læsione, ut contingit in privilegiis me è gratiis, & quæ sunt pura beneficia Principis.

543. 3. Et loquendo de his secundis, certum est apud omnes, quòd ut *validè* concedantur, non requiritur causa extrinseca movens Pontificem ad sui concessionem, quia hæc omninò pendet ex sua voluntate; erit enim necessaria aliqua causa prudens, & honesta, ut *licitè* fiat, non semper ex parte materiæ, seu actûs concessi; sed ex parte concedentis, quatenus moderatè & prudenter suâ liberalitate debet uti; aliàs, ut bene notat Suarez *lib. 8. de leg. cap. 21. num. 2. & 5.* privilegia nimis multiplicarètur, & contemnerentur, & in aliis generarent invidiam, & pacem perturbarent, quia non fierent sine aliqua personarum acceptione; quod nunquam præsumi debet de gratiis à Romano Pon-

tifice concessis; ac proinde quando clarè & evidentè non constat concessionem esse iniquam, securè potest quis uti privilegio sibi concessio; quia semper pro Superiori præsumi debet. Unde ex parte subditi bona fides sufficit, si cum illa procedat, & veram & sufficientem narrationem in petitione exhibeat. Et idem dicendum est, si Pontifex suo *motu proprio* privilegium concedat, absque petitione subditi; tunc enim non oportet subditum esse sollicitum de causa, & an Superior sufficientem diligentiam fecerit; nam ubi de opposito non constat, supponere debet, rem esse legitimè factam. Ex parte autem Superioris non oportet, ut causa semper immediatè pertineat ad bonum commune; quia privilegium ex sua primaria intentione est lex privata, & idè satis est, quòd respiciat commodum ejus, cui conceditur; mediatè autem redundare debet in commune bonum; quia debet semper fovere religionem, pietatem, aut justitiam, aut dari in remunerationem virtutis, vel laborum, sic Suarez *ubi supra num. 8.*

4. Respectu autem privilegii, quod 544. jus commune lædit, seu ab illo eximit, illi qui affirmant dispensationem legis communis humanæ, sine causa datam à Superiore, non solùm esse iniquam, verùm & nullam, ut sunt multi apud Sanch. *lib. 8. de matrim. disp. 1.* & apud Suar. *lib. 6. cap. 9.* idem dicent de tali privilegio, quia est veluti permanens, & continuata dispensatio in jure. Confirmant ex eo, quòd indulgentia sine causa data, est nulla; Ergo & privilegium; siquidem est quædam indulgentia.

545. 5. Nihilominus communior, & ve-
rior sententia docet, quod privilegium
cum laesione juris communis, quando
tale jus pendet à voluntate conceden-
tis, privilegium est validum; etiam sine
iusta causa concessum, quia Papa res-
pectu juris communis Canonici est supe-
rior, & licet nullus inferior possit dis-
pensare validè in eo, nisi in casibus
concessis, vel omnino necessariis; in
quibus, vel præsumitur tacita licentia,
vel quod non sunt comprehensi in pro-
hibitione: At superior qualis est Papa,
optimè potest; siquidem Auctor legis
potest illam ex parte tollere, quod facit
privilegium: & quamvis iniquè id fa-
ceret sine causa, quia tamen cum effec-
tu mutaret voluntatem, à qua essentialiter
pendet obligatio legis, ideo etiam cum
effectu validè concedit privilegium; &
idem dicendum est de dispensatione in
jure communi, ut tenet Suarez *ubi supr.*
num. 14. & fuse satis de hoc agit, solven-
do omnia argumenta in contrarium
lib. 6. c. 19. per totam; ubi probat, quod
nec venialiter peccat subditus utendo
dispensatione sibi, sine causa concessa;
videatur Sanch. *lib. 8. de matrim. disp.*
28. per totam, quia hic non oportet
hanc difficultatem latius examinare,
cum ibi propriam habeat sedem.

546. 6. Itaque ferè absque discrimine
philosophatur Suarez *d. it. disp. 2. 1. num.*
5. in dispensatione, & concessione pri-
vilegij sine causa concessi; sentit enim
in utroque casu validè fieri, quamvis
iniquè. Quid autem dicendum sit,
quando dispensatio, seu privilegium da-
tur in damnum grave tertij, sine causa;
resolvit benè idem Suar. *citata disp. 19.*
lib. 8. videatur. Per quod patet ad pri-

imum fundamentum oppositæ senten-
tiæ. Ad illud quod additur de indul-
gentia, quod invalidè conceditur sine
causa, est dispar ratio, nam indulgentia
attingit jus divinum, & ideo necessariò
petit ad sui valorem justam causam. Est
enim respectu illarum Pontifex meus
dispensator Thesauri Ecclesiæ, ex pote-
state sibi à Christo Domino concessa;
respectu verò juris Canonici est Au-
thor, & supremus legislator illius; & sic
mirum non est, quod validè operetur
circa hoc sine causa, in distributione
autem, seu concessione indulgentia-
rum secus dicendum.

7. Denique privilegium potest 547:
concedi licitè, sed invalidè, & contingit
quando falsa causa proponitur Pontifi-
ci; quia deceptio impedit voluntarium.
Sed est notandum duplicem posse in-
tervenire causam, unam per se & est,
quæ movet absolute voluntatem Pon-
tificis ad concedendum privilegium;
aliam per accidens, videlicet, quæ non
mover, sed removet prohibens; videli-
cet circumstantiam aliquam, quæ si
aperiretur, impediret fortè cognita, pri-
vilegium ne concederetur, vel saltem
non ita facilè.

8. Ad priorem causam pertinet fal- 548:
sa narratio, per quam aliquid proponi-
tur, ut moveat Papam, quæ falsitatem
includit, & hæc per se loquendo irritum
reddit privilegium, ut constat ex *Cap.*
super litteris, & Cap. Ad aures, de re-
script. & *Cap. non potest, de præbendis*
6. & tenent *ibidem* Panoimitanus, &
Felinus cum aliis. Ratio est manifesta,
quia causa motiva falsa tollit volunta-
rium à concedente. Oportet autem, ut
illa causa falsa moveat Pontificem prin-
cipa-

cipaliter; nam si absque illa sunt a iacausa vera, propter quas concederet Pontifex privilegium, etiam si una non existat vera, poterit aliquando reddi validum privilegium, non obstante tali falsitate alterius, præsertim si ex ignorantia, & absque dolo misceatur falsum; ut communiter docent DD. loquentes de dispensatione.

549. 9. Secundæ autem causæ correspondet diminuta narratio, videlicet, quando aliquid occultatur, quod debebat exprimi, vel ex aliquo jure, vel ex consuetudine, & stylo Curie; & tunc etiam redditur nullum privilegium; quamvis quod occultatur non sit causa motiva; quia saltem est conditio pertinens ad formam, & conditionem sine qua non. Et sic censetur Princeps involuntarius, ut patet in postulante beneficium, qui aperire debet, an aliud habeat, quod si non servet, invalida est collatio, & in indulgentiis, & similibus; sic Panormitanus, & alii supra, & colligunt ex eisdem juribus relatis, & ex Cap. 2. de filiis Presb. in 6.

550. 10. Si autem diminuta narratio, seu occultatio alicujus rei, nec pertineat ad causam motivam, seu finalem, neque de jure, seu de stylo Curie desideretur aperiri, validum erit privilegium, quamvis occultetur. Sed ut bene notat Suarez lib. 8. cap. 21. num. 7. semper prudenti arbitrio utendum est, ut de voluntate concedentis constet, cum totum negotium in hac re sicut in dispensationibus ab agnitione voluntatis Papæ pendeat. Quapropter videndi sunt Sanch. lib. 8. de matrim. d. sp. 24. & Suar. lib. 6. de leg. cap. 19. & alii diffusè tractantes de requisitis in dispensatio-

nibus, ut valide sint. Quæ adaptari facile possunt præsentis instituto. Notatamen, quod cum idem sint dubitare de voluntate Pontificis, ac de valore privilegii, quando dubium est formale, pro valore privilegii standum est valere, juxta doctrinam traditam d. sp. 1. s. ff. 2. num. 15. & 16.

SECTIO X.

Resolvuntur aliqua dubiola valde utilia circa extensionem Privilegiorum pro temporibus, & casibus futuris, etiam post mortem Papæ concedentis.

1. **D**Ubl. 1. an potestas absolvendi à reservatis Papæ, concessa ab uno Pontifice, extendatur post ejus mortem ad noviter reservata per ejus successores? Et difficultas procedit, quando dictam facultatem non revocant successores. Negativè respondent aliqui, & ideo negant posse Episcopos virtute Tridentini, sess. 24. cap. 6. absolvere à censuris; & casibus occultis contentis in Bullæ Cœnæ, ex eo, quod post Tridentinum, quolibet anno reservantur de novo à subsequentibus Pontificibus, casus Bullæ Cœnæ. Probant primò, quia privilegium quantumvis favorabile, est intelligendum, salvâ verborum proprietate, ut sæpè diximus: Ergo privilegium includens facultatem absolvendi à reservatis, non potest extendi ad postea reservanda, patet à simili: nam privilegium, in quo concedi Pontifex communicationem privilegiorum concessorum alicui Religioni, non extenditur ad privilegia in

Cc 2 futurum